

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

20 вересня 2018 р.

Київ

№ 9 - рк

АТ «УКРТРАНСГАЗ»

Про припинення дій, що
містять ознаки порушення
законодавства про захист
економічної конкуренції

Антимонопольний комітет України, розглянувши подання Департаменту досліджень і розслідувань ринків паливно-енергетичного комплексу та житлово-комунального господарства від 17.09.2018 № 128-26.13/75-18/323-спр та відповідні матеріали, за результатами розгляду справи № 128-26.13/75-18 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, розпочатої розпорядженням державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 14.08.2018 № 06/168-р,

ВСТАНОВИВ:

- (1) Справа № 128-26.13/75-18 розглядалася за ознаками вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку транспортування природного газу.

2. СТОРОНИ

2.1. ЗАЯВНИКИ

- (2) Товариство з обмеженою відповідальністю «Вінницягаз збут» (ідентифікаційний код юридичної особи 39593306, адреса: 21012, м. Вінниця, пров. Костя Широцького, 24; далі – ТОВ «Вінницягаз збут», Заявник 1).
- (3) Товариство з обмеженою відповідальністю «Львівгаз збут» (ідентифікаційний код юридичної особи 39594527, адреса: 79039, м. Львів, вул. Золота, 42; далі – ТОВ «Львівгаз збут», Заявник 2).
- (4) Товариство з обмеженою відповідальністю «Чернігівгаз збут» (ідентифікаційний код юридичної особи 39576385, адреса: 14005, м. Чернігів, пр. Миру, 53; далі – ТОВ «Чернігівгаз збут», Заявник 3).

- (5) Товариство з обмеженою відповідальністю «Рівнегаз збут» (ідентифікаційний код юридичної особи 39589441, адреса: 33027, м. Рівне, вул. Івана Вишенського, 4; далі – ТОВ «Рівнегаз збут», Заявник 4).
- (6) Товариство з обмеженою відповідальністю «Житомиргаз збут» (ідентифікаційний код юридичної особи 39577504, адреса: 10002, м. Житомир, вул. Феценка – Чопівського, 35; далі – ТОВ «Житомиргаз збут», Заявник 5).
- (7) Товариство з обмеженою відповідальністю «Івано-Франківськгаз збут» (ідентифікаційний код юридичної особи 39595350, адреса: 76010, м. Івано-Франківськ, вул. Ленкавського, 20; далі – ТОВ «Івано-Франківськгаз збут», Заявник 6).
- (8) Товариство з обмеженою відповідальністю «Сумигаз збут» (ідентифікаційний код юридичної особи 39586236, адреса: 40000, м. Суми, вул. О. Береста, 21; далі – ТОВ «Сумигаз збут», Заявник 7).
- (9) Товариство з обмеженою відповідальністю «Волиньгаз збут» (ідентифікаційний код юридичної особи 39589216, адреса: 43025, м. Луцьк, вул. Івана Франка, 12; далі – ТОВ «Волиньгаз збут», Заявник 8).
- (10) Одночасно, під час розгляду справи № 128-26.13/75-18, до Комітету надійшли заяви від інших суб'єктів господарювання з питань, що є предметом розгляду зазначеної справи.
- (11) Керуючись пунктом 19 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), заяви товариства з обмеженою відповідальністю «Харківгаз збут» (далі – ТОВ «Харківгаз збут», Заявник 9) від 23.08.2018 № Khz-Сл-9766-0818 (вх. № 8-01/10178 від 27.08.2018), товариства з обмеженою відповідальністю «Закарпатгаз збут» (далі – ТОВ «Закарпатгаз збут», Заявник 10) від 23.08.2018 № ZKz007-ЛВ-11437-0818 (вх. № 8-01/10174 від 27.08.2018), товариства з обмеженою відповідальністю «Чернівцігаз збут» (далі – ТОВ «Чернівцігаз збут», Заявник 11) від 23.08.2018 № ChrZ007-Сл-4628-0818 (вх. № 8-01/10176 від 27.08.2018), товариства з обмеженою відповідальністю «Київоблгаз збут» (далі – ТОВ «Київоблгаз збут», Заявник 12) від 23.08.2018 № KVz-СЛ-10050-0818 (вх. № 8-01/10177 від 8-01/10177), товариства з обмеженою відповідальністю «Запоріжгаз збут» (далі – ТОВ «Запоріжгаз збут», Заявник 13) від 23.08.2018 № Zpz04-Сл-4254-0818 (вх. № 8-01/10185 від 27.08.2018), товариства з обмеженою відповідальністю «Хмельницькгаз збут» (далі – ТОВ «Хмельницькгаз збут», Заявник 14) від 23.08.2018 № Hmz007.2-ЛВ-20779-0818 (вх. № 8-01/10179 від 27.08.2018), товариства з обмеженою відповідальністю «Миколаївгаз збут» (далі – ТОВ «Миколаївгаз збут», Заявник 15) від 22.08.2018 № Mkz007-СЛ-10095-0818 (вх. № 8-01/10170 від 27.08.2018), товариства з обмеженою відповідальністю «Дніпропетровськгаз збут» (далі – ТОВ «Дніпропетровськгаз збут», Заявник 16) від 23.08.2018 № Dpz007.2-Сл-22905-0818 (вх. № 8-01/10175 від 27.08.2018), приєднані до справи № 128-26.13/75-18.
- (12) Пунктами 27, 28 статті 1 Закону України «Про ринок природного газу» (далі – Закон) встановлено, що постачальник природного газу

(далі – постачальник) – суб'єкт господарювання, який на підставі ліцензії здійснює діяльність із постачання природного газу.

- (13) Відповідно до постанов Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг:

«Про видачу ліцензій з постачання природного газу ДП «ГАЗПОСТАЧ» ПАТ «ТЕРНОПІЛЬМІСЬКГАЗ», ДП «ШЕПЕТІВКАГАЗ», ПАТ «ШЕПЕТІВКАГАЗ», ТОВ «СУМИГАЗ ЗБУТ», ТОВ «ХАРКІВГАЗ ЗБУТ», ТОВ «ХЕРСОНРЕГІОНГАЗ», ТОВ «ХМЕЛЬНИЦЬКГАЗ ЗБУТ», ТОВ «ВІННИЦЯГАЗ ЗБУТ», ДП «МОЛТЕКС НАФТА І ГАЗ» КОМПАНІЇ «МОЛТЕКС БІЗНЕС», ФОП КОСТЮКУ В.М., ТОВ «АВЕРС ПЛЮС ЛТД», ТОВ «ЕВЕРЕСТ ЕНЕРГОПОСТАЧ», ТОВ «ОБЛГАЗПОСТАЧ», ТОВ «РЗ ЕНЕРДЖИ», ТОВ «УКРФІНГАЗ», ТОВ «ГАЗЕНЕРГОПРОЕКТ», ТОВ «СІРІУС-1», ТОВ «ІНОЛ ЕНЕРДЖІ», ТОВ «УКРАЇНСЬКА ГАЗОПОСТАЧАЛЬНА КОМПАНІЯ», ТОВ «УКРЕНЕРГОЕКСПОРТ», ТОВ «ВОЛИНЬГАЗ ЗБУТ», ТОВ «ГК РЕСУРС-ПАРТНЕР», ТОВ «ГАЗОВІ РЕСУРСИ», ТОВ «ВЕСТА» та ТОВ «АЙРОН ГОЛД» від 11.05.2017 № 633;

«Про видачу ліцензій з постачання природного газу ТОВ «АГРОПРОМГАЗ», ТОВ «ЕНЕРГОГАЗРЕЗЕРВ», ТОВ «ЕНЕРГОПРОМ АЛЬЯНС», ТОВ «ЄВРОНОВА ЕНЕРГІЯ УКРАЇНИ», ТОВ «ГРУПА КОМПАНІЙ «СОДРУЖЕСТВО», ТОВ «ЕРДГАЗ», ТОВ «ЦГК», ТОВ «ІНВЕСТПРОМГАЗ», ТОВ «НГ ТРЕЙДІНГ», ТОВ «ІНКОРГАЗ», ТОВ «ЕНЕРГО РІТЕЙЛ», ТОВ «ОФІС БІЗНЕС ГРУП», ТОВ «ТЕХНОГАЗІНДУСТРІЯ», ТОВ «СИСТЕМ АКТИВС», КП «ЖИТОМИРМІСЬКГАЗ» ЖИТОМИРСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ, ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО СТОЖАРИ, ТОВ «ЛЬВІВГАЗ ЗБУТ», ТОВ «ПОЛТАВАГАЗ ЗБУТ», ТОВ «КРЕМЕНЧУКГАЗ-ПОСТАЧАННЯ» 25.04.2017 № 549;

«Про видачу ліцензій з постачання природного газу ДП «ГАЗ МЕЛІТОПОЛЯ» ПАТ «МЕЛІТОПОЛЬГАЗ», ТОВ «ДНІПРОПЕТРОВСЬКГАЗ ЗБУТ», ТОВ «РІВНЕГАЗ ЗБУТ», ТОВ «ЧЕРНІГІВГАЗ ЗБУТ», ТОВ «ЧЕРНІВЦІГАЗ ЗБУТ», ТОВ «ІВАНО-ФРАНКІВСЬКГАЗ ЗБУТ», ТОВ «ЕНЕРГО-АЛЬЯНС-2005», ТЗОВ «УЕК «НАФТОГАЗ КОНТАКТ», ТЗОВ «СТРИЙНАФТОГАЗ», ТОВ «ЕЛКОР КАПІТАЛ», ТОВ «ГАЗПРОМІНВЕСТ ЛТД», ТОВ «БОГОРОДЧАНИНАФТОГАЗ», ТОВ «ГАЗЕНЕРГОПОСТАЧ», ТОВ «СИНЕРГІЯ ГАЗ ЕНЕРДЖИ», ТОВ «МЕГАГАЗ ПОСТАЧ», ТОВ «ГАЗОВИЙ РЕСУРС», ПРИВАТНОМУ ПІДПРИЄМСТВУ «ЦЕНТР ДОПОМОГИ ТА СПІВРОБІТНИЦТВА «ХОСЕН», ТОВ «ГРУПА «УМВБ», ТОВ «ЗАХІДГРУП», ТОВ «ДЕЙМОСС КОМПАНІ», ТОВ «АЗОВГАЗ», ТОВ «ЛІБЕРТІ ГАЗ», ТОВ «ЗАГРЕЙ ТЕХНОЛОГІЯ», ТОВ «ИНПРОМСЕРВИС», ТОВ «ГАЗКОНТРАКТ», ТОВ «ПАЛИВТОРГ» та ТОВ «УМАНЬГАЗ ЗБУТ» від 16.05.2017 № 653;

«Про видачу ліцензій з постачання природного газу ТОВ «ГАЗ ПЕТРОЛІУМ», ТОВ «ГП «ПРОМСЕРВИС», ТОВ «ГК «ІНВЕСТСЕРВИС», ТОВ «ІТЕРГАЗ», ТОВ «ЕНЕРГОСИНТЕЗ», ТОВ «СКЕЛА ТЕРЦИУМ», ТОВ «ОІЛГАЗТРЕЙД», ТОВ «РТС», ТОВ «УКРІСТГАЗ», ТОВ «ФЕРРОМЕТ 1», ТОВ «ГАЗОВІ ІНВЕСТИЦІЇ», ТОВ «ГАЗОТОРГОВА КОМПАНІЯ», ТОВ «УКРСЕРВИСРЕСУРС», ТОВ «ПРОМСЕРВИС», ТОВ «ЗАПОРІЖГАЗ ЗБУТ», ТОВ «УКРГАЗНАФТОКОМ», ТОВ «ГАЗОЙЛПЕТРОЛЕУМ», ТОВ «ТД «ЛЮБНИГАЗ», ТОВ «ЕКОТЕХНОІНВЕСТ», ТОВ «ПЕРША-ЕНЕРГЕТИЧНА», ТОВ «УКРГАРАНТРЕСУРС» та ТОВ «ТЕРНОПІЛЬОБЛГАЗ» від 27.04.2017 № 613;

«Про видачу ліцензій з постачання природного газу ТОВ «ОДЕСАГАЗ-ПОСТАЧАННЯ», ДП «КГЕ», ТОВ «МИКОЛАЇВГАЗ ЗБУТ», ТОВ «ПРОМСПЕЦГАЗ», ТОВ «РГК ТРЕЙДІНГ», ПАТ «УКРНАФТА», ТОВ «ЄВРОЕНЕРГОТРЕЙД», ТОВ «ДЕЛЬТАГАЗ», ТОВ «КРАФТ ФІНАНС», ТОВ «НАДРАГАЗ», ТОВ «ПАРІ», ТОВ «ПЕРША УКРАЇНСЬКА ГАЗОНАФТОВА КОМПАНІЯ», ТОВ «ОПІ», ТОВ «СИСТЕМОЙЛІНЖЕНЕРІНГ», ТОВ «КИЇВ-НАФТА 2000» та ТОВ «КОМПАНІЯ «ТЕХНОКОМСЕРВІС» від 18.05.2017 № 674;

«Про видачу ліцензій з постачання природного газу ТОВ «ЖИТОМИРГАЗ ЗБУТ», ТОВ «ЗАКАРПАТГАЗ ЗБУТ», ТОВ «КИЇВОБЛГАЗ ЗБУТ», НАЦІОНАЛЬНІЙ АКЦІОНЕРНІЙ КОМПАНІЇ «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ», ТОВ ФІРМА «ТДК», ТОВ «ГАЗПРОМЕНЕРГО», ТОВ «УКРТРАНССЕРВІС-ГРУП», ТОВ «ЕНЕРГОТРЕЙД ГРУП», ТОВ «РАЙТ ПАУЕР ЕНЕРДЖІ УКРАЇНА», ТОВ «ЛІАСТЕР ПЛЮС» від 21.04.2017 № 527, Заявник 1, Заявник 2, Заявник 3, Заявник 4, Заявник 5, Заявник 6, Заявник 7, Заявник 8, Заявник 9, Заявник 10, Заявник 11, Заявник 12, Заявник 13, Заявник 14, Заявник 15 та Заявник 16 мають право на провадження господарської діяльності з постачання природного газу на території України.

- (14) Відповідно до додатку до Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу» від 22 березня 2017 р. № 187 (далі – Положення), ТОВ «Вінницязгаз збут», ТОВ «Львівгаз збут», ТОВ «Чернігівгаз збут», ТОВ «Рівнегаз збут», ТОВ «Житомиргаз збут», ТОВ «Івано-Франківськгаз збут», ТОВ «Сумигагаз збут», ТОВ «Волиньгаз збут», ТОВ «Харківгаз збут», ТОВ «Закарпатгаз збут», ТОВ «Чернівцігаз збут», ТОВ «Київоблгаз збут», ТОВ «Запоріжгаз збут», ТОВ «Хмельницькгаз збут», ТОВ «Миколаївгаз збут», ТОВ «Дніпропетровськгаз збут» є суб'єктами господарювання, на яких покладено спеціальні обов'язки щодо постачання природного газу побутовим споживачам та релігійним організаціям (крім обсягів, що використовуються для провадження їх виробничо-комерційної діяльності) до зміни постачальника природного газу.
- (15) Згідно з підпунктом 3 пункту 3 Положення, обов'язок постачальників природного газу, які придбали природний газ у НАК «Нафтогаз України» відповідно до цього Положення, постачати такий природний газ побутовим споживачам, релігійним організаціям (крім обсягів, що використовуються для провадження їх виробничо-комерційної діяльності) та державному підприємству України «Міжнародний дитячий центр «Артек» на умовах та у порядку, що визначені цим Положенням.
- (16) Отже, Заявник 1, Заявник 2, Заявник 3, Заявник 4, Заявник 5, Заявник 6, Заявник 7 та Заявник 8, Заявник 9, Заявник 10, Заявник 11, Заявник 12, Заявник 13, Заявник 14, Заявник 15 та Заявник 16 є суб'єктами господарювання відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

2.2. ВІДПОВІДАЧІ:

- (17) Відповідачем у справі є акціонерне товариство «УКРТРАНСГАЗ» (ідентифікаційний код юридичної особи 30019801, адреса: 01021 м. Київ, Кловський узвіз, 9/1; далі – АТ «УКРТРАНСГАЗ», Оператор ГТС, Товариство, Відповідач).
- (18) Товариство є юридичною особою, здійснює свою діяльність відповідно до Статуту, нова редакція якого затверджена рішенням акціонера ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «УКРТРАНСГАЗ» від 21.05.2018 № 186.
- (19) Відповідно до Статуту, Товариство було засноване Національною акціонерною компанією «Нафтогаз України» відповідно до рішення установчих зборів від 25 грудня 2012 року на виконання наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 18 липня 2012 року № 530 «Про реорганізацію Дочірньої компанії «УКРТРАНСГАЗ» Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України» та розпорядження Кабінету Міністрів України від 13 липня 2012 року № 360-р «Про реорганізацію дочірніх компаній Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України». Товариство створене внаслідок реорганізації Дочірньої компанії «УКРТРАНСГАЗ» Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України» шляхом перетворення в акціонерне товариство та є правонаступником усіх її майнових та немайнових прав та обов'язків.
- (20) Згідно зі Статутом, метою діяльності Товариства є досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку від провадження господарської діяльності, а також виконання функцій оператора газотранспортної системи та пов'язаних наземних та підземних сховищ природного газу для підвищення рівня енергетичної безпеки держави, задоволення потреб внутрішніх та іноземних споживачів у відповідних послугах у безпечний, надійний та економний спосіб. Предметом діяльності АТ «УКРТРАНСГАЗ» є, зокрема, транспортування природного газу, нафтового (попутного) газу, газу (метану) вугільних родовищ та газу сланцевих товщ, газу колекторів щільних порід, газу центрально-басейнового типу та будь-якого іншого газу магістральними газопроводами.
- (21) Відтак, Відповідач є суб'єктом господарювання відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

3. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (22) Відповідно до доручень Голови Антимонопольного комітету України від 30.05.2018 № 8-01/6162, від 07.06.2018 № 8-01/6577, від 31.05.2018 № 8-01/6263, від 30.05.2018 № 8-01/6161, від 30.05.2018 № 8-01/6174, від 05.06.2018 № 8-01/6422, від 30.05.2018 № 8-01/6156 та від 30.05.2018 № 8-01/6157, Комітет здійснював розгляд заяв ТОВ «Вінницягаз збут» від 24.05.2018 № Viz007.1-Ск-953-0518, ТОВ «Львівгаз збут» від 06.06.2018 № Lvz01-Сл-4017-0618, ТОВ «Чернігівгаз збут» від 29.05.2018 № Crz04-Сл-5137-0518, ТОВ «Рівнегаз збут» від 24.05.2018 № Rvz04-Сл-3569-0518, ТОВ «Житомиргаз збут» від 22.05.2018 № Zhz007.2-СЛ-7021-0518, ТОВ «Івано-Франківськгаз збут» від 29.05.2018 № IFZ06-Сл-1597-0518, ТОВ «Сумигаз збут» від 25.05.2018 № Smz01-Сл-6179-0518, ТОВ «Волиньгаз збут» від 25.05.2018 № VLz01-СЛ-668-0518 щодо порушення законодавства про захист економічної конкуренції АТ «УКРТРАНСГАЗ».
- (23) У зв'язку з відсутністю матеріалів та документів, що підтверджували факти та обставини, зазначені в заявах, Комітет залишив вказані заяви без руху, про що повідомив заявників листами від 23.06.2018 № 128-29/06-7659, від 23.06.2018 № 128-29/06-7652, від 23.06.2018 № 128-29/06-7654, від 23.06.2018 № 128-29/06-7655, від 23.06.2018 № 128-29/06-7657, від 23.06.2018

№ 128-29/06-7653, від 23.06.2018 № 128-29/06-7658, від 23.06.2018 № 128-29/06-7656 та запропонував надати необхідну інформацію, пояснення та копії документів, необхідних для подальшого розгляду зазначених заяв.

- (24) У відповідь на вищезазначені листи Комітету про залишення заяв без руху, ТОВ «Рівнегаз збут» листом від 13.07.2018 № Rvz04-Сл-5195-0718, ТОВ «Чернігівгаз збут» листом від 20.07.2018 № Crz04-Лв-7616-0718, ТОВ «Сумигагаз збут» листом від 09.07.2018 № Smz04-Лв-7470-0718, ТОВ «Вінницягаз збут» листом від 05.07.2018 № Viz4-ЛВ-1142-0718, ТОВ «Львівгаз збут» листом від 11.07.2018 № Lvz3/0-Сл-4614-0718, ТОВ «Волиньгаз збут» листом від 13.07.2018 № VLz01-ЛВ-836-0718, ТОВ «Івано-Франківськгаз збут» листом від 14.08.2018 № IFZ06-Лв-2424-0818 і ТОВ «Житомиргаз збут» листом від 14.08.2018 № Zhz007.2-Сл-14390-0818 надали запитувані Комітетом матеріали та документи.
- (25) Одночасно Комітет листами від 19.06.2018 № 128-29/06-7447 та від 22.06.2018 № 128-29/06-7617 до АТ «УКРТРАНСГАЗ» надіслав вимоги про надання інформації.
- (26) Листом від 19.06.2018 № 128-29/06-7448 Комітет звернувся до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП) щодо надання роз'яснень стосовно відповідності дій Товариства вимогам законодавства у сфері газопостачання.
- (27) У відповідь на звернення Комітету, НКРЕКП листом від 12.07.2018 № 6160/16.3.2/7-18 (вх. № 7-128/8281 від 16.07.2018) повідомила, що положеннями Кодексу ГТС не встановлено вимог щодо зазначення в номінаціях, які подає замовник послуг транспортування природного газу Оператору ГТС, персональних даних побутових споживачів (прізвища, імені, по батькові, їх адреси та індивідуального податкового номера).
- (28) Також листом від 02.08.2018 № 6870/14/7-18 (вх. № 7-01/9282 від 07.08.2018) НКРЕКП повідомила Комітет про те, що з 12 по 20 липня Комісією, на підставі звернень суб'єктів господарювання ринку природного газу, з урахуванням листа Державної регуляторної служби України від 04.07.2018 № 6407/0/20-18, проведено позапланову перевірку дотримання АТ «УКРТРАНСГАЗ» Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з транспортування природного газу, затверджених постановою НКРЕКП від 16.02.2018 № 201, за результатами якої складено акт від 20.07.2018 № 262 (далі – Акт перевірки).
- (29) Відповідно до абзацу дев'ятого пункту 2 Акта перевірки, вимоги АТ «УКРТРАНСГАЗ» щодо подачі номінацій замовниками послуг транспортування із зазначенням персональних даних побутових споживачів можуть містити ознаки зловживання монопольним становищем на ринку природного газу.
- (30) Розпорядженням державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 14.08.2018 № 06/168-р розпочато розгляд справи № 128-26.13/75-18 за ознаками вчинення порушення акціонерним товариством «УКРТРАНСГАЗ», передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку транспортування природного газу.
- (31) Під час розгляду справи № 128-26.13/75-18 до Комітету надійшли заяви від інших суб'єктів господарювання з питань, що є предметом розгляду зазначеної справи.

- (32) Відповідно до пункту 19 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), якщо щодо відповідача, зазначеного в заяві, вже порушено справу за наведеними в заяві ознаками порушення, заява може бути приєднана до цієї справи, про що письмово повідомляється заявнику.
- (33) Отже, заяви ТОВ «Харківгаз збут» від 23.08.2018 № Khz-Сл-9766-0818 (вх. № 8-01/10178 від 27.08.2018), ТОВ «Закарпатгаз збут» від 23.08.2018 № ZKz007-ЛВ-11437-0818 (вх. № 8-01/10174 від 27.08.2018), ТОВ «Чернівцігаз збут» від 23.08.2018 № ChrZ007-Сл-4628-0818 (вх. № 8-01/10176 від 27.08.2018), ТОВ «Київоблгаз збут» від 23.08.2018 № KVz-СЛ-10050-0818 (вх. № 8-01/10177 від 8-01/10177), ТОВ «Запоріжгаз збут» від 23.08.2018 № Zpz04-Сл-4254-0818 (вх. № 8-01/10185 від 27.08.2018), ТОВ «Хмельницькгаз збут» від 23.08.2018 № Hmz007.2-ЛВ-20779-0818 (вх. № 8-01/10179 від 27.08.2018), ТОВ «Миколаївгаз збут» від 22.08.2018 № Mkz007-СЛ-10095-0818 (вх. № 8-01/10170 від 27.08.2018), ТОВ «Дніпропетровськгаз збут» від 23.08.2018 № Dpz007.2-Сл-22905-0818 (вх. № 8-01/10175 від 27.08.2018), додані до матеріалів справи, про що заявників було повідомлено Комітетом ТОВ «Хмельницькгаз збут» листом від 31.08.2018 № 128-29/06-11246, ТОВ «Закарпатгаз збут» листом від 31.08.2018 № 128-29/06-11245, ТОВ «Київоблгаз збут» листом від 31.08.2018 № 128-29/06-11244, ТОВ «Запоріжгаз» листом від 31.08.2018 № 128-29/06-11243, ТОВ «Чернівцігаз збут» листом від 31.08.2018 № 128-29/06-11242, ТОВ «Миколаївгаз збут» листом від 31.08.2018 № 128-29/06-11241, ТОВ «Харківгаз збут» листом від 31.08.2018 № 128-29/06-11240 і ТОВ «Дніпропетровськгаз збут» листом від 31.08.2018 № 128-29/06-11239.

4. ВИЗНАЧЕННЯ РИНКУ ТА СТАНОВИЩА СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ НА РИНКУ

- (34) Об'єктом аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є АТ «УКРТРАНСГАЗ», яке надає послуги транспортування природного газу на території України.
- (35) Товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище, є послуги транспортування природного газу магістральними трубопроводами.
- (36) Згідно із Законом:

газотранспортна система - технологічний комплекс, до якого входить окремий магістральний газопровід з усіма об'єктами і спорудами, пов'язаними з ним єдиним технологічним процесом, або кілька таких газопроводів, якими здійснюється транспортування природного газу від точки (точок) входу до точки (точок) виходу;

транспортування природного газу - господарська діяльність, що підлягає ліцензуванню і пов'язана з переміщенням природного газу газотранспортною системою з метою його доставки до іншої газотранспортної системи, газорозподільної системи, газосховища, установки LNG або доставки безпосередньо споживачам, але що не включає переміщення внутрішньопромисловими трубопроводами (приєднаними мережами) та постачання природного газу;

замовник - фізична або юридична особа, яка на підставі договору замовляє надання послугу транспортування природного газу.

- (37) Отже, Заявники є замовниками послуг транспортування природного газу магістральними газопроводами в розумінні статті 1 Закону.
- (38) Відповідно до пункту 5.1 Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05 березня 2002 року № 49-р, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 01 квітня 2002 року за № 317/6605 (далі – Методика), товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (39) Оскільки, з точки зору споживання, на ринку послуг транспортування природного газу магістральними трубопроводами територією України відсутні взаємозамінні послуги, товарними межами ринку визначено послугу транспортування природного газу магістральними трубопроводами.
- (40) Географічні межі ринку послуг транспортування природного газу магістральними трубопроводами визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої, з точки зору споживача, придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.
- (41) Відповідно до законодавства України транспортування природного газу територією України здійснюється через єдину газотранспортну систему України, яка охоплює всю країну і розповсюджена виключно в межах територіальних кордонів України.
- (42) Географічними межами ринку послуг транспортування природного газу магістральними трубопроводами є територія України.
- (43) Часовими межами ринку, відповідно до Методики, є проміжок часу, протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару.
- (44) Часовими межами ринку є один рік.
- (45) Період дослідження – 2017 рік, січень - серпень 2018 року.
- (46) Відповідно до Закону України «Про природні монополії»:

природна монополія - стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги);

суб'єкт природної монополії - суб'єкт господарювання (юридична особа) будь-якої форми власності, який виробляє (реалізує) товари на ринку, що перебуває у стані природної монополії.

- (47) Стаття 5 Закону України «Про природні монополії» визначає, що діяльність суб'єктів природних монополій регулюється у сфері, зокрема, транспортування природного газу трубопроводами.
- (48) Суб'єкт господарювання в особі АТ «УКРТРАНСГАЗ» є суб'єктом природної монополії на ринку послуг транспортування природного газу магістральними трубопроводами і є єдиним суб'єктом господарювання, який може надавати зазначену послугу на території України.
- (49) Отже, АТ «УКРТРАНСГАЗ» займало монопольне становище на ринку послуг транспортування природного газу магістральними трубопроводами України протягом 2017 року. У 2018 році становище АТ «УКРТРАНСГАЗ» залишилося незмінним.

5. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

- (50) Правові засади функціонування ринку природного газу України, заснованого на принципах вільної конкуренції, належного захисту прав споживачів та безпеки постачання природного газу, визначаються Законом України «Про ринок природного газу».
- (51) Правові, технічні, організаційні та економічні засади функціонування газотранспортної системи України регулюються Кодексом газотранспортної системи, затвердженим постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 30.09.2015 № 2493, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06 листопада 2015 року за № 1378/27823 (далі – Кодекс ГТС).
- (52) Діяльність із транспортування природного газу здійснює оператор газотранспортної системи, що згідно зі статтею 1 Закону України «Про ринок природного газу» є суб'єктом господарювання, який на підставі ліцензії здійснює діяльність із транспортування природного газу газотранспортною системою на користь третіх осіб (замовників).
- (53) АТ «УКРТРАНСГАЗ» здійснює діяльність із транспортування природного газу магістральними газопроводами на підставі ліцензії на право провадження господарської діяльності з транспортування природного газу, нафтового газу і газу (метану) вугільних родовищ трубопроводами серії АЕ № 194511, виданої згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики, від 28 лютого 2013 року № 211. Строк дії ліцензії – безстрокова.
- (54) У пункті 1 глави 1 розділу XI Кодексу ГТС передбачено, що для отримання послуг із транспортування (фізичного транспортування природного газу газотранспортною системою) замовник послуг транспортування подає оператору газотранспортної системи номінації та/або місячну номінацію по точках входу та точках виходу в установленому цим розділом порядку.
- (55) Відповідно до пункту 5 глави 1 розділу I Кодексу ГТС номінація – заявка замовника послуг транспортування, надана оператору газотранспортної системи стосовно обсягів природного газу, які будуть подані замовником послуг транспортування протягом доби до газотранспортної системи в точках входу та відібрані з газотранспортної системи в точках виходу, у тому числі у розрізі контрагентів (споживачів) замовника та їх точок комерційного обліку (за необхідності).

- (56) Несанкціонований відбір природного газу – відбір природного газу за відсутності по суб'єкту ринку природного газу підтвердженої номінації (підтвердженого обсягу природного газу) на відповідний розрахунковий період.
- (57) Одночасно у пункті 4 глави 1 розділу X Кодексу ГТС визначено, що Оператор газотранспортної системи має право припинити транспортування природного газу в точці входу до газотранспортної системи або точці виходу з газотранспортної системи у випадках, зокрема, відсутності номінації на точці виходу та несанкціонованого відбору природного газу.
- (58) Згідно з пунктом 2 глави 1 розділу XI Кодексу ГТС, номінація повинна визначати обсяг природного газу по кожній точці входу та виходу (що може бути як фізичною, так і віртуальною), які замовляються замовником послуг транспортування. При цьому, якщо замовником послуг транспортування є постачальник, подана номінація повинна містити планові (замовлені) обсяги постачання природного газу у розрізі його споживачів та їх точок комерційного обліку (за необхідності) з визначенням їх ЕІС-кодів. Для побутових споживачів допускається визначення в номінації загального обсягу постачання газу, але із зазначенням їх ЕІС-кодів.
- (59) Отже, при подачі постачальниками обсягів постачання природного газу для побутових споживачів допускається лише визначення номінації загального обсягу постачання, одночасно із зазначенням ЕІС-кодів.
- (60) Наказом від 16.05.2018 № 293 (далі – Наказ) АТ «УКРТРАНСГАЗ» було затверджено форми місячної номінації/реномінації замовника послуг транспортування і додатки до неї та 16.05.2018 розміщено на офіційному сайті Оператора ГТС.
- (61) Форми подачі номінацій, затверджені вищевказаним Наказом, містили розділи для заповнення персональних даних споживачів, які не визначені вимогами Кодексу газотранспортної системи, зокрема, особисті персональні дані побутових споживачів, а саме: прізвище, ім'я, по батькові, адресу проживання, індивідуальний податковий номер тощо.
- (62) При цьому в примітках до цих форм зазначалося про те, що суб'єкт ринку природного газу, разом з поданням цієї номінації/реномінації, підтверджує свою обізнаність стосовно того, що у випадку неподання ним та/або подання недостовірної та/або неповної інформації, зазначеної в цій номінації/реномінації, яка не дасть змогу Оператору ГТС визначити споживача такого замовника (неправильний ЕІС-код споживача тощо), відповідні обсяги (об'єми) природного газу, спожиті таким споживачем(-ами), будуть внесені в алокацію відповідного оператора газорозподільної системи, а по прямому споживачу - на Оператора ГТС, як несанкціонований відбір природного газу, на підставі абзацу другого пункту 7 глави 6 розділу XII Кодексу ГТС, з відповідними наслідками, передбаченими Кодексом ГТС.
- (63) Поняття конфіденційної інформації та порядок доступу до неї визначено статтею 21 Закону України «Про інформацію», відповідно до якої, конфіденційною є інформація про фізичну особу, а також інформація, доступ до якої обмежено фізичною або юридичною особою, крім суб'єктів владних повноважень. Конфіденційна інформація може поширюватися за бажанням (згодою) відповідної особи у визначеному нею порядку відповідно до передбачених нею умов, а також в інших випадках, визначених законом. Одночасно статтею 505 Цивільного кодексу України визначено, що комерційною таємницею є інформація, яка є секретною в тому розумінні, що вона в цілому чи в певній формі та сукупності її складових є невід'ємною та не є

легкодоступною для осіб, які звичайно мають справу з видом інформації, до якого вона належить, у зв'язку з цим має комерційну цінність та була предметом адекватних існуючим обставинам заходів щодо збереження її секретності, вжитих особою, яка законно контролює цю інформацію.

- (64) Відповідно до статті 14 Закону України «Про захист персональних даних», поширення персональних даних без згоди суб'єкта персональних даних або уповноваженої ним особи дозволяється у випадках, визначених законом, і лише (якщо це необхідно) в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини. Згідно зі статтею 28 цього Закону, порушення законодавства про захист персональних даних тягне за собою відповідальність, встановлену законом.

- (65) Пунктом 2 глави 1 розділу XI Кодексу ГТС (в редакції, яка діяла до 01.08.2018) визначено, що замовник послуг транспортування має право подати по точці (точках) входу та точці (точках) виходу місячну номінацію на період не більше одного місяця в розрізі кожної доби. Місячна номінація на наступний газовий місяць приймається оператором газотранспортної системи в період з 15 по 20 число місяця (включно), що йде перед газовим місяцем транспортування. Якщо замовник послуг транспортування надає більше ніж одну місячну номінацію по одній і тій самій точці входу/виходу в строк до 20 числа місяця, що йде перед газовим місяцем транспортування, оператор газотранспортної системи розгляне місячну номінацію, яка була одержана останньою. Оператор газотранспортної системи повинен повідомити замовника послуг транспортування про підтвердження або відхилення місячної номінації у строк до 25 числа (включно) місяця, що йде перед газовим місяцем транспортування.

- (66) Згідно з пунктом 1 глави 1 розділу X Кодексу ГТС (в редакції, яка діяла до 01.08.2018), Оператор газотранспортної системи має право припинити транспортування природного газу в точці входу до газотранспортної системи або точці виходу з газотранспортної системи у випадку, зокрема, відсутності номінації на точці виходу.

- (67) Відповідно до підпункту 2 пункту 1 глави 7 розділу VI Кодексу газорозподільних систем, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 30.09.2015 № 2494, зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 06.11.2015 за № 1379/27824 (далі – Кодекс ГРМ), оператор газорозподільних мереж в установленому законодавством порядку має право припинити/обмежити газопостачання (розподіл природного газу) на об'єкт споживача (у тому числі побутового споживача) з дотриманням Правил безпеки систем газопостачання та нормативних документів, що визначають порядок обмеження/припинення природного газу, у випадку, зокрема, відсутності підтвердженого обсягу природного газу по об'єкту споживача та/або його постачальнику.

- (68) Водночас, у разі відсутності підтвердженого об'єму природного газу у замовника послуг транспортування весь спожитий природний газ буде вважатись несанкціонованим відбором газу, що передбачає врегулювання небалансу з урахуванням коефіцієнтів, передбачених законодавством.

- (69) За інформацією Заявників, зважаючи на те, що форми подачі номінацій із зазначенням персональних даних побутових споживачів є конфіденційною інформацією, розголошення якої містить конкурентні ризики для здійснення їх господарської діяльності, Заявники оформили та подали місячну номінацію на червень

2018 року відповідно до вимог Кодексу ГТС та за формами, які були чинними до моменту прийняття АТ «УКРТРАНСГАЗ» Наказу (ТОВ «Вінницягаз збут» листом від 17.05.2018 № Viz-СЛ-933-0518, ТОВ «Житомиргаз збут» листом від 17.05.2018 № Zhz-СЛ-6590-0518, ТОВ «Волиньгаз збут» листом від 17.05.2018 № Vlz-СЛ-644-0518, ТОВ «Сумигаз збут» листом від 18.05.2018 № Smz-Сл-5530-0518, ТОВ «Рівнегаз збут» листом від 17.05.2018 № Rvz-Сл-3453-0518, ТОВ «Чернігівгаз збут» листом від 16.05.2018 № Crz-Сл-4470-0518, ТОВ «Івано-Франківськгаз збут» листом від 17.05.2018 № IFZ06-Сл-1477-0518, ТОВ «Львівгаз збут» листом від 17.05.2018 № Lvz04-СЛ-3745-0518, ТОВ «Харківгаз збут» листами від 11.05.2018 № Khz06-СЛ-5046-0518 та від 17.05.2018 № Khz07-СЛ-5530-0518, ТОВ «Закарпатгаз збут» листами від 14.05.2018 № ZKz01-Лв-6159-0518 та від 17.05.2018 № ZKz01-Лв-6638-0518, ТОВ «Чернівцігаз збут» листом від 17.05.2018 № Chrz5-ЛВ-3023-0518, ТОВ «Запоріжгаз збут» листом від 17.05.2018 № Zpz04-Сл-2627-0518, ТОВ «Хмельницькгаз збут» листом від 16.05.2018 № Hmz04-ЛВ-14413-0518, ТОВ «Київоблгаз збут» листом від 16.05.2018 № KVz01-СЛ-5877-0518, ТОВ «Дніпропетровськгаз збут» листом від 17.05.2018 № Dpz03-СЛ-13399-0518/1, ТОВ «Миколаївгаз збут» листом від 16.05.2018 № Mkz03-СЛ-5579-0518).

- (70) (конфіденційна інформація)
- (71) (конфіденційна інформація)
- (72) За даними Заявників, повідомлення про підтвердження АТ «УКРТРАНСГАЗ» місячної номінації для забезпечення споживання природного газу почали надходити лише з 06.06.2018.
- (73) Так, повідомлення від АТ «Укртрансгаз» про підтвердження номінацій на червень 2018 року надійшло на електронну адресу ТОВ «Миколаївгаз збут» – 07.06.2018, ТОВ «Харківгаз збут» – 07.06.2018, ТОВ «Дніпропетровськгаз збут» – 06.06.2018, ТОВ «Хмельницькгаз збут» – 07.06.2018, ТОВ «Закарпатгаз збут» – 11.06.2018, ТОВ «Запоріжгаз збут» – 07.06.2018, ТОВ «Київоблгаз збут» – 11.06.2018, ТОВ «Чернівцігаз збут» – 07.06.2018, ТОВ «Сумигаз збут» – 07.06.2018, ТОВ «Вінницягаз збут» – 06.06.2018, ТОВ «Житомиргаз збут» – 11.06.2018, ТОВ «Чернігівгаз збут» – 11.06.2018, ТОВ «Рівнегаз збут» – 07.06.2018, ТОВ «Івано-Франківськгаз збут» – 07.06.2018, ТОВ «Волиньгаз збут» – 07.06.2018 та ТОВ «Львівгаз збут» – 11.06.2018.
- (74) При цьому з інформації, наданої Товариством, вбачається, що погодження номінацій відбулося в термін, що суперечить термінам, визначеним нормами Кодексу ГТС.
- (75) Листом від 23.08.2018 № Viz007-Ск-1360-0818 Заявник 1 зазначив про те, що підтвердження місячної номінації надійшло до ТОВ «Вінницягаз збут» лише 06.06.2018, що призвело до несанкціонованого відбору газу побутовим споживачам та релігійним організаціям у період з 01.06.2018 до 05.06.2018 включно.
- (76) Разом з тим Заявник 1, повідомив, що у разі непогодження номінацій, ТОВ «Вінницягаз збут» вимушене буде врегулювати створений місячний негативний небаланс за власний рахунок, а саме, сплатити АТ «УКРТРАНСГАЗ» вартість безпідставно спожитого населенням природного газу за ціною комерційного газу та з урахуванням коефіцієнта 1,2. За таких умов Заявник 1 отримає прямі збитки в сумі 242 млн грн (за один місяць) (254,4 млн грн в опалювальний сезон та 51,4 млн грн у міжопалювальний сезон) і єдиним шляхом для ТОВ «Вінницягаз збут» є припинення

надання споживачам послуг з постачання природного газу, що є порушенням Ліцензійних умов та взятих на себе зобов'язань за чинними договорами постачання природного газу, що призведуть до додаткових фінансових навантажень у вигляді штрафних санкцій.

- (77) Заявник 2 повідомив Комітет (лист від 23.08.2018 № Lvz03-Сл-5684-0818 вх. № 8-01/10173 від 27.08.2018) про те, що у разі непогодження АТ «УКРТРАНСГАЗ» у червні 2018 року номінацій для населення і релігійних організацій, ТОВ «Львівгаз збут» зазнало б збитків на суму 3 218 600 грн (дані про суму збитків наведені виходячи з обсягу середньомісячного споживання 21 709,000 млн/м³ та встановленої торгової націнки постачальника зі спеціальними обов'язками – 148,26 грн за 1000 м³). Крім того, споживачі були б змушені сплачувати Оператору ГРМ компенсацію за спожитий у червні 2018 року газ без номінацій за ціною, з урахуванням вимог абзацу другого пункту 8 глави 3 розділу XII Кодексу ГТС, що становила б близько 25 545,00 грн за 1000 м³, при ціні продажу газу 6 957,90 грн за 1000 м³.
- (78) За інформацією, наданою Заявником 3 (лист від 21.08.2018 № Crz04-Сл-9850-0818, вх. № 8-128-822-кі від 27.08.2018), у разі непогодження Відповідачем номінацій на червень 2018 року ТОВ «Чернігівгаз збут» отримало б збитків на суму 69 989 665,58 грн, а в опалювальний період розмір збитків може бути набагато більший.
- (79) За даними Заявника 4, наданими листом від 23.08.2018 № Rvz007.2-Сл-7757-0818 (вх. № 8-01/10182 від 27.08.2018), за умови непогодження номінацій за червень 2018 року у разі припинення оператором газорозподільної системи газопостачання побутовим споживачам, ТОВ «Рівнегаз збут» отримало б збитків на суму 33 778 079,65 тис. грн. Крім того, у разі отримання природного газу в рамках послуги балансування Заявник 4 мав би сплатити на користь АТ «УКРТРАНСГАЗ» 63 206 029,14 грн. Одночасно ТОВ «Рівнегаз збут» повідомило про те, що і на сьогодні знаходиться під загрозою аналогічних протиправних дій з боку АТ «УКРТРАНСГАЗ» та заподіяння шкоди товариству у наступних звітних періодах, як в частині фінансових втрат, так і в обмеженні господарської діяльності на ринку природного газу як постачальника.
- (80) Заявник 5 листом від 23.08.2018 № Zhz007/2-15029-0818 (вх. № 8-01/10171 від 27.08.2018) повідомив про те, що у разі непогодження Відповідачем місячної номінації побутовим споживачам, при отриманні природного газу в рамках послуги балансування ТОВ «Житомиргаз збут» мало б сплатити на користь АТ «УКРТРАНСГАЗ» 67 746 208,25 грн, а в разі припинення Оператором ГРМ газопостачання побутовим споживачам Заявник 5 зазнав би збитків в розмірі 43 461 825,91 грн. Крім того, ТОВ «Житомиргаз збут» зауважило, що вартість природного газу для Оператора ГРМ (публічного акціонерного товариства «Житомиргаз») у разі неврегулювання небалансу постачальником – Заявником 5 могла б становити 81 295 462,67 грн, а при розрахунку вартості природного газу для споживачів, які здійснили б несанкціонований відбір природного газу, тобто за відсутності обсягу газу АТ «УКРТРАНСГАЗ», вартість такого об'єму вже становила б 101 619 312,38 грн.
- (81) Листом від 23.08.2018 № IFz-Сл-2520-0818 (вх. № 8-128/10172 від 27.08.2018) Заявник 6 повідомив про те, що у разі непогодження номінацій за червень 2018 року тільки в неопалювальний період збитки ТОВ «Івано-Франківськгаз збут» могли б становити суму понад 70 млн грн.

- (82) Заявник 7 у листі від 23.08.2018 № Smz02-Сл-8394-0818 (вх. № 8-01/10181 від 27.08.2018) зазначив про те, що у разі непогодження Оператором ГТС номінацій на червень 2018 року, ТОВ «Сумигаз збут» вимушене було б оплатити послугу балансування в сумі майже 80 млн грн та оплатити послугу транспортування послуги балансування в сумі 1,5 млн грн.
- (83) За даними Заявника 8 (лист від 23.08.2018 № VLz01-ЛВ-1086-0818 вх. № 8-01/10184 від 27.08.2018), у разі непогодження номінацій на червень 2018 року ТОВ «Волиньгаз збут» отримало би збитків на суму 24 085 735,31 грн. Також ТОВ «Волиньгаз збут» ризикувало безпідставно втратити споживачів природного газу, серед яких 245 430 – побутових та 234 релігійних організації по Волинській області, а також зазнати значних збитків, допустити порушення ліцензійних умов та розголошення конфіденційної інформації.
- (84) У заяві від 23.08.2018 № Khz-Сл-9766-0818 (вх. № 8-01/10178 від 27.08.2018) Заявник 9 зазначає, що Оператор ГТС підтвердив місячну номінацію лише 07 червня 2018 року. Крім того, ТОВ «Харківгаз збут» повідомляє про те, що у разі непідтвердження номінацій та виникнення небалансу застосовується базова ціна газу для сплати вартості балансування, яка в червні 2018 року, згідно з даними, розміщеними на офіційному сайті АТ «УКРТРАНСГАЗ», становила 10 614,54 грн, в той час як ціна закупівлі природного газу згідно з постановою Кабінету Міністрів України № 187 від 22.03.2017 становить 5 930,40 грн та 2 965,20 грн за 1000 м³ з урахуванням ПДВ. На думку Заявника 9, дії АТ «УКРТРАНСГАЗ» спрямовані на усунення з ринку постачальників, що здійснюють постачання природного газу населенню, шляхом зловживання монопольним становищем для незаконного отримання інформації про побутових споживачів, які в цьому конкретному випадку є споживачами ТОВ «Харківгаз збут».
- (85) За інформацією Заявника 10, вказане у заяві від ZKz007-ЛВ-11437-0818 (вх. № 8-01/10174 від 27.08.2018) підтвердження місячної номінації на червень 2018 року для забезпечення споживання природного газу побутових споживачів та релігійних організацій надійшло від АТ «УКРТРАНСГАЗ» електронним листом тільки 11.06.2018. Наведені дії АТ «УКРТРАНСГАЗ», що полягали в бездіяльності та непогодженні місячної номінації (підтвердженого обсягу природного газу) на червень 2018 року, призвели б до несанкціонованого відбору побутовими споживачами та релігійними організаціями природного газу у період з 01.06.2018 по 10.06.2018. У разі непідтвердження АТ «УКРТРАНСГАЗ» ТОВ «Закарпатгаз збут» номінації, Заявник 10 має сплатити АТ «УКРТРАНСГАЗ» у середньому (із розрахунку середнього споживання газу в місяць) 367,6 млн грн за один звітний місяць при тому, що максимальна сума, яка може бути сплачена споживачами (за умови 100 % оплати всіма без винятку споживачами), становитиме 220,1 млн грн. Крім того, непідтвердження АТ «УКРТРАНСГАЗ» місячної номінації за червень 2018 року (за один місяць) завдало б ТОВ «Закарпатгаз збут» прямих битків у сумі 147,5 млн грн, спричинило припинення споживачам Закарпатської області надання послуг з постачання природного газу, та спричинило б для Заявника 10 додаткові фінансові навантаження та штрафні санкції. ТОВ «Закарпатгаз збут» має ризик такої ситуації та заподіяння збитків кожного місяця, коли подає номінації та очікує на затвердження, при цьому ризикуючи діловою репутацією на ринку природного газу постачальника зі спеціальними обов'язками, і постійно знаходячись під загрозою стати неплатоспроможним підприємством через отримані збитки.
- (86) Заявник 11 у заяві про порушення законодавства про захист економічної конкуренції від 23.08.2018 № ChrZ007-Сл-4628-0818 (вх. № 8-01/10176 від 27.08.2018) зазначає про те, що непідтвердження Оператором ГТС номінації ТОВ «Чернівцігаз збут» на

червень поточного року призвело б до виникнення зобов'язань Заявника 11 перед Оператором ГРМ у частині оплати послуг балансування обсягів природного газу в сумі 54 820,9 тис. грн. У той же час ціна газу для реалізації населенню та релігійним організаціям становить 6 960,00 грн. Відповідно максимальна сума, яку отримує ТОВ «Чернівцігаз збут» за поставлений природний газ, становитиме 35 946,3 тис. грн, отже, прямі збитки товариства становитимуть 18 874,6 тис. грн. На думку Заявника 11, дії АТ «УКРТРАНСГАЗ», що є предметом розгляду справи, свідчать про намір усунути ТОВ «Чернівцігаз збут» від здійснення господарської діяльності з постачання природного газу населенню шляхом використання свого монопольного становища для отримання інформації про побутових споживачів, постачальником природного газу для яких є ТОВ «Чернівцігаз збут».

- (87) Листом від 23.08.2018 № KVz-Сл-10050-0818 (вх. № 8-01/10185 від 27.08.2018) Заявник 12 повідомив Комітет, що у разі непогодження Оператором ГТС номінацій на червень 2018 року, ТОВ «Київоблгаз збут» були б заподіяні збитки у розмірі 111 719 391,4 грн.
- (88) За інформацією, наданою Заявником 13 у листі від 23.08.2018 № Zpz-Сл-4264-0818 (вх. № 8-01/10185 від 27.08.2018), у разі непогодження АТ «УКРТРАНСГАЗ» номінацій на червень 2018 року при отриманні послуг балансування, ТОВ «Запоріжгаз збут» зазнало б близько 50 млн грн збитків, а в опалювальний сезон через великий обсяг споживання газу розмір збитків збільшиться в десятки разів. Одночасно Товариство зазначає, що такі дії Оператора ГТС можуть призвести до усунення ТОВ «Запоріжгаз збут» від господарської діяльності з постачання природного газу побутовим споживачам.
- (89) У заяві від 23.08.2018 № Hmz007.2-ЛВ-20779-0818 (вх. № 8-01/10179 від 27.08.2018) Заявник 14 зазначає, зокрема, про те, що у разі непідтвердження Оператором ГТС номінацій на червень 2018 року, надлишкова вартість, збитки, яких зазнало б ТОВ «Хмельницькгаз збут», становили б 48 855 245,40 грн. На думку Заявника 14, своїми діями АТ «УКРТРАНСГАЗ» намагається незаконно отримати абонентську базу ТОВ «Хмельницькгаз збут» та передати її іншим постачальникам, тим самим усунути ТОВ «Хмельницькгаз збут» з ринку постачання природного газу побутовим споживачам.
- (90) Заявник 15 у заяві від 22.08.2018 № Mkz007-СЛ-10095-0818 (вх. № 8-01/10170 від 27.08.2018) зазначає, зокрема, про те, що у випадку непогодження АТ «УКРТРАНСГАЗ» місячної номінації на червень 2018 року, ТОВ «Миколаївгаз збут» необхідно було б сплатити Оператору ГТС в якості послуги балансування 63 306,66 тис. грн. На думку Заявника 15, дії АТ «УКРТРАНСГАЗ» вчиняються з метою отримання даних побутових споживачів та релігійних організацій, що є споживачами ТОВ «Миколаївгаз збут», необхідних для укладення договорів на постачання природного газу з іншими газопостачальними підприємствами.
- (91) За інформацією, наданою Заявником 16 у заяві від 23.08.2018 № Dpz007.2-Сл-22905-0818 (вх. № 8-01/10175 від 27.08.2018), у разі непогодження номінацій на червень 2018 року ТОВ «Дніпропетровськгаз збут» отримало би збитків на суму орієнтовно 2,2 млн грн, а максимально можлива втрата економічної вигоди Заявника 16 внаслідок таких дій АТ «УКРТРАНСГАЗ» може становити за період вересень – грудень 2018 року близько 65 млн грн. Такі дії Оператора ГТС, на думку ТОВ «Дніпропетровськгаз збут», свідчать про наміри усунути Заявника 16 від господарської діяльності з постачання природного газу населенню шляхом використання свого монопольного становища з метою отримання інформації про побутових споживачів природного газу, постачальником яких є

ТОВ «Дніпропетровськгаз збут», та при цьому спонукаючи Заявника 16 до порушення чинного законодавства про інформацію та про захист персональних даних.

6. ВИСНОВКИ У СПРАВІ ТА КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ ВІДПОВІДАЧА

- (92) Згідно зі статтею 3 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» основними завданнями Антимонопольного комітету України є участь у формуванні та реалізації конкурентної політики, зокрема, в частині здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції на засадах рівності суб'єктів господарювання перед законом та пріоритету прав споживачів, запобігання, виявлення і припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції.
- (93) Частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» встановлено, що зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (94) Пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що порушенням законодавства про захист економічної конкуренції є зловживання монопольним (домінуючим) становищем.
- (95) Отже, дії АТ «УКРТРАНСГАЗ» щодо прийняття та виконання Наказу від 16.05.2018 № 293, яким було затверджено форми місячної номінації/реномінації замовника послуг транспортування і додатки до них, що могли призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг транспортування природного газу.
- (96) Водночас на офіційному сайті АТ «УКРТРАНСГАЗ» і надалі розміщуються форми подачі номінацій із зазначенням персональних даних побутових споживачів, що свідчить про те, що для Заявників і на сьогодні існує загроза непідтвердження поданих місячних номінацій, а в подальшому – понесення збитків, втрати споживачів та, як наслідок, усунення Заявників з ринку постачання природного газу населенню.
- (97) Зазначене підтверджується інформацією, наданою ТОВ «Хмельницькгаз збут» і ТОВ «Миколаївгаз збут».
- (98) ТОВ «Хмельницькгаз збут» у заяві від 23.08.2018 № Нмз007.2-ЛВ-20779-0818 зазначило про те, що станом на 23.08.2018 подана ТОВ «Хмельницькгаз збут» місячна номінація на вересень 2018 року не погоджена АТ «УКРТРАНСГАЗ», тому зберігається загроза аналогічних дій Відповідача у наступних звітних періодах.
- (99) ТОВ «Миколаївгаз збут» у заяві від 22.08.2018 № Мкз007-СЛ-10095-0818 повідомило Комітет про те, що листом від 19.07.2018 № Мкз03-СЛ-8544-0718 Заявник 15 направляв номінації на серпень 2018 року, а 26.07.2018 та 02.08.2018 отримував

електронні повідомлення про відхилення номінацій на серпень 2018 року. 27.07.2018 ТОВ «Миколаївгаз збут» повторно направило листа № Мкz03-СЛ-8981-0718 з місячними номінаціями на серпень 2018 року, на який 31.07.2018 від АТ «УКРТРАНСГАЗ» було отримано повідомлення про відхилення місячної номінації на серпень 2018 року та лише 09.08.2018 Оператором ГТС підтверджено номінацію на серпень 2018 року обсягом 6 012,1 тис. м³.

- (100) Відповідно до частини першої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи Антимонопольного комітету України мають право надавати рекомендації органам влади, органам місцевого самоврядування, органам адміністративно-господарського управління та контролю, суб'єктам господарювання, об'єднанням стосовно припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють, а в разі якщо порушення припинено, – щодо вжиття заходів для усунення наслідків цих порушень. Рекомендації надаються у формі листа.

Враховуючи викладене, відповідно до частини першої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», з метою припинення дій, що містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, Антимонопольний комітет України надає акціонерному товариству «УКРТРАНСГАЗ» такі обов'язкові для розгляду

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Припинити дії, що містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, шляхом приведення форми місячної номінації/реномінації замовника послуг транспортування і додатків до неї, затвердженої наказом АТ «УКРТРАНСГАЗ» від 16.05.2018 № 293, у відповідність до вимог чинного законодавства України.
2. Про результати розгляду цих рекомендацій пропонуємо повідомити Антимонопольний комітет України у десятиденний строк з дня їх отримання.

В. о. Голови Комітету

М. НІЖНІК